

International Science Group

ISG-KONF.COM

**XXIV
INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"MULTIDISCIPLINARY ACADEMIC NOTES. SCIENCE
RESEARCH AND PRACTICE"**

**Madrid, Spain
June 21 - 24, 2022**

ISBN 979-8-88680-822-3

DOI 10.46299/ISG.2022.1.24

MULTIDISCIPLINARY ACADEMIC NOTES. SCIENCE RESEARCH AND PRACTICE

Proceedings of the XXIV International Scientific and Practical Conference

Madrid, Spain
June 21 – 24, 2022

UDC 01.1

The XXIV International Scientific and Practical Conference «Multidisciplinary academic notes. Science research and practice», June 21 – 24, 2022, Madrid, Spain. 611 p.

ISBN – 979-8-88680-822-3

DOI – 10.46299/ISG.2022.1.24

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	PhD, Associate Professor, Lecturer, Deputy Dean on Academic Affairs Faculty of Engineering and Energy
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D., Associate Professor, Department of Economics and Security of Enterprise
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Kanyovska Lyudmila Volodymyrivna</u>	Associate Professor of the Department of Internal Medicine
<u>Levon Mariia</u>	Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Scientific direction - morphology of the human digestive system
<u>Hubal Halyna Mykolaiivna</u>	Ph.D. in Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES		
1.	Akhmedov S. SPECIFIC ASPECTS OF AGRICULTURAL DEVELOPMENT IN THE ECONOMY OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN	19
2.	Буцик Р.М. ПРОДУКТИВНІСТЬ СТОЛОВИХ СОРТІВ ВИНОГРАДУ ЗАЛЕЖНО ВІД СПОСОБІВ УКРИВАННЯ НА ЗИМУ	23
3.	Гурский И.Н. ЭКОЛОГО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ЗАГРЯЗНЕНИЯ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ ПРИ УТИЛИЗАЦИИ ТРУПОВ ЖИВОТНЫХ И ОБЕЗЗАРАЖИВАНИИ НАВОЗА	27
4.	Климчук О. ЕЛЕМЕНТИ ПРИВАБЛЕННЯ ПТАХІВ ДО САДУ	29
5.	Ковтун Т.І. ШКІДЛИВІ ВИДИ У ФАУНІ СОВКОПОДІБНИХ (LEPIDOPTERA, NOCTUIDEA) ПРИМІСЬКОЇ ЗОНИ М. ЖИТОМИР	31
6.	Коцюба С.П., Вознюк М.С. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ КОНКУРСНОГО ВИПРОБУВАННЯ СЕРЕДНЬОРАННІХ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ	33
7.	Леонова К.П., Моргун А.В., Моргун В.І. СОРТОВИЙ АСОРТИМЕНТ ТЮТЮНУ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЙНОЇ ПРАКТИКИ І ТЮТЮНОВОГО ВИРОБНИЦТВА	35
8.	Любич В.В., Новіков В.В. ЗАСТОСУВАННЯ СВІЖОЇ СОЛОМКИ ГАРБУЗА В ТЕХНОЛОГІЇ КЕКСІВ	38
9.	Новак Ж.М., Пастух Д.С., Луговенко Т.П. ВИСОТА РОСЛИН СОРТОЗРАЗКІВ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО КОЛЕКЦІЇ УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА	43

MULTIDISCIPLINARY ACADEMIC NOTES. SCIENCE RESEARCH AND PRACTICE

10.	Новак Ж.М., Арутин О.В., Горлова Г.О. ЩІЛЬНІСТЬ КОЛОСА СОРТОЗРАЗКІВ ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ ЯРОЇ СЕЛЕКЦІЇ УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА	46
11.	Сорока Л.В. ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ КАЧЕСТВО ОВОЩНОЙ ПРОДУКЦИИ	49
12.	Усик С.В. ВПЛИВ НАСИЧЕННЯ КОРОТКОРОТАЦІЙНИХ СІВОЗМІН РІЗНИМИ ЗЕРНОФУРАЖНИМИ КУЛЬТУРАМИ НА СТРУКТУРНИЙ СТАН ЧОРНОЗЕМУ ОПІДЗОЛЕНОГО	51
ARCHITECTURE, CONSTRUCTION		
13.	Дорохіна Г.І., Кедровська І.П., Ковальчук Д.О. ОРГАНІЗАЦІЯ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ЖИТЛОВИХ КОМПЛЕКСІВ З ІНТЕГРОВАНІМ ГРОМАДСЬКИМ ПРОСТОРОМ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ	54
14.	Мендела Є.М. СУЧАСНИЙ ДИЗАЙН ГОТЕЛЮ, ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО БІЗНЕСУ	62
ART HISTORY		
15.	Карипбаев Ж.Т. АБАЙ ҚҰНАНБАЙҰЛЫНЫҢ КӨРКЕМ ӘЛЕМІ ЖӘНЕ СТРУКТУРАЛИСТІК НЕГІЗДЕР (ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ МИР АБАЯ ҚҰНАНБАЙҰЛЫ)	65
CHEMICAL SCIENCES		
16.	Mammadova E.İ. DETERMINATION OF THE ELEMENTAR COMPOSITION OF THE SHALE OF THE GREAT SIYAKI FIELD	70
CULTUROLOGY		
17.	Shtykh A., Kornuta V. ANALYSIS OF RECOMMENDATIONS OF ADMINISTRATIVE DOCUMENTS OF UKRAINE ON SAFETY OF WORK WITH ELECTRONIC DOCUMENTS	75

MULTIDISCIPLINARY ACADEMIC NOTES. SCIENCE RESEARCH AND PRACTICE

18.	Shtykh A., Kornuta V. SYSTEMS OF IDENTIFICATION OF USERS OF COMPONENTS OF THE ELECTRONIC GOVERNANCE SYSTEM OF UKRAINE	78
19.	Петренко І.П., Хюсейн Д. ГРАНАТ З ТУРЕЧЧИНИ ЯК СИМВОЛ МОЛОДОСТІ, ЗДОРОВ'Я ТА ДОВГОЛІТТЯ	81
20.	Тетеря С.А., Тетеря Д.Д. МИКОЛА ДОСІНЧУК-ЧОРНИЙ НЕПЕРЕСІЧНА ПОСТАТЬ УКРАЇНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ В ЕМІГРАЦІЇ	85
ECONOMIC SCIENCES		
21.	Grytsyna O. RISK INSURANCE IN THE AGRICULTURAL SECTOR: PREREQUISITES AND WAYS OF IMPLEMENTATION OF NEW TECHNOLOGIES	91
22.	Lohvinenko B. SOCIO-ECONOMIC TOOL OF JOB SEARCH BASED ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE	93
23.	Protopopova N., Kovalenko-Marchenkova Y. INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF THE AGRICULTURAL SECTOR OF UKRAINE'S ECONOMY IN THE CRISIS CONDITIONS	96
24.	Skhidnytska H. CURRENT STATE OF THE BANKING SECTOR OF THE ECONOMY DURING THE MILITARY STATE	99
25.	Skhidnytska H. DIRECTIONS OF ITS FINANCIAL STRENGTHENING OF AGRICULTURAL ENTERPRISES	102
26.	Zhydovska N. IFRS FINANCIAL STATEMENTS IN ELECTRONIC FORMAT IXBRL	105
27.	Безродна М., Савош Г. ЕТИЧНІ МОДЕЛІ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ У СФЕРІ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ЯК ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	107

MULTIDISCIPLINARY ACADEMIC NOTES. SCIENCE RESEARCH AND PRACTICE

28.	Варшава Н.В. ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЯХ	111
29.	Гончар Л.О. МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛІНГУ ЯК ІННОВАЦІЙНОЇ АНТИКРИЗОВОЇ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	114
30.	Заїка О.О. КОНСАЛТИНГ У МИТНОМУ РЕГУЛЮВАННІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ЗЕД)	118
31.	Ковбич Т.К. ОЦІНКА ЧАСТКИ ФІНАНСОВИХ ВАЖЕЛІВ У ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ ЄС	122
32.	Лойшин А.А. КОНТИНЕНТАЛЬНА БЛОКАДА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ЯК ПЕРЕДУМОВА ФРАНЦУЗЬКО-РОСІЙСЬКОЇ ВІЙНИ 1812 РОКУ	125
33.	Рибак Г.І., Головіна С.О. РОЗВИТОК ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ПІДПРИЄМСТВА БУДІВЕЛЬНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	128
34.	Самошкіна І.Д. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	132
35.	Чернух Д., Трушкіна Н. ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ЗМІНИ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ЛОГІСТИЧНИХ КОМПАНІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ	137
GEOGRAPHICAL SCIENCE		
36.	Rekhin D. ВІТЕР НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ВИКОНАННЯ ПОЛЬОТІВ ПОВІТРЯНИХ	145

HISTORICAL SCIENCES		
37.	Брель О.В. ФРАГМЕНТ МОЛИТВОСЛОВА ПОЧАТКУ ХІХ СТ. З ЕКСПОЗИЦІЇ МУЗЕЮ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО У ЧИГИРИНІ	147
38.	Дібрівна Е.І., Кузьменчук М.О. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ІНФОРМАТИКИ	151
39.	Кравченко Д.О., Кушнір С.О. ПРОГРАМА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	154
40.	Пістоленко І.О. ДО ПИТАННЯ ПРО НАУКОВИЙ ДОРОБОК Ю. КОНДРАТЮКА В ГАЛУЗІ ТЕОРІЇ МІЖПЛАНЕТНИХ ПОЛЬОТІВ ДО 125-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВЧЕНОГО	158
41.	Сачко Д.В. ПЕРСПЕКТИВИ ІСТОРІЇ В СИСТЕМІ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ	164
42.	Утегалиева А.Д. ТРАГЕДИЯ РЕПРЕССИРОВАННОГО КАЗАХСКОГО НАРОДА В ПРИЗМЕ МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОГО ПОДХОДА	167
LEGAL SCIENCES		
43.	Brantiuk K. SOME ISSUES OF ADMISSION AND STUDYING OF UKRAINIAN STUDENTS IN FOREIGN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN MODERN CIRCUMSTANCES, ILLUSTRATED BY IRELAND AND THE UNITED STATES	171
44.	Lobzhanidze G. SPORT AND INTERNATIONAL CRIMINAL WORLD IN POST SOVIET SPACE	175
45.	Hrytsai S. FATF RECOMMENDATIONS IN THE CONTEXT OF THE LAW OF UKRAINE "ON VIRTUAL ASSETS"	180

MULTIDISCIPLINARY ACADEMIC NOTES. SCIENCE RESEARCH AND PRACTICE

46.	Botchorishvili N., Sajaia L. PARLIAMENTARY CONTROL IN THE WAKE OF THE COVID PANDEMIC (COMPARATIVE RESEARCH)	184
47.	Hurina U.S., Kolisnykova H.V. CIVIL PROTECTION OF COPYRIGHT OBJECTS UNDER THE LEGISLATION OF UKRAINE	190
48.	Іващенко О.А. ЩОДО СОЦІАЛЬНОЇ ОБУМОВЛЕНОСТІ ВСТАНОВЛЕННЯ САНКЦІЙ ЗА КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН	193
49.	Александрова К.О., Стрельченко О.Г. ПРАВОВІДНОСИНИ У ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ СЕКТОРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	197
50.	Бакум В.О. МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТ ОХОРОНИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У СФЕРІ КІНЕМАТОГРАФІЇ	201
51.	Гарматюк В.О. СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ СЛІДЧИХ СУДДІВ ВИЩОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО СУДУ ЗА ДОТРИМАННЯМ ПРАВ, СВОБОД ТА ІНТЕРЕСІВ ОСІБ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ	205
52.	Лісіцина Ю. ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ В СИСТЕМІ МВС УКРАЇНИ	208
53.	Міщук І.В., Пелешок І.І. ПОРУШЕННЯ ПРАВ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	211
54.	Нікітенко В. ВИКОРИСТАННЯ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЕКОНОМІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ ВИСНОВКІВ ЕКСПЕРТІВ З ІНШИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	214
55.	Сторожук І.О. ЗРАЗКОВА СПРАВА: НОВА ПАРАДИГМА УКРАЇНСЬКОГО СУДОЧИНСТВА	220

MULTIDISCIPLINARY ACADEMIC NOTES. SCIENCE RESEARCH AND PRACTICE

56.	Хатнюк Н.С., Григораш А.Р. ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	222
57.	Хатнюк Н.С., Левицька А.А. ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ТА УЧАСТІ ОКРЕМИХ СВІДКІВ У СУДОВОМУ РОЗГЛЯДІ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ	229
MANAGEMENT, MARKETING		
58.	Kostina O. EDUCATIONAL SERVICES AS A B2C BUSINESS MODEL	232
59.	Tulepbayeva G. HUMAN POTENTIAL AS THE MOST SIGNIFICANT STRATEGIC RESOURCE OF MEDICAL ORGANIZATION	235
60.	Кожарипова Ж.Ш. ОЦЕНКА СТЕПЕНИ УДОВЛЕТВОРЁННОСТИ ВРАЧЕЙ И МЕДИЦИНСКОГО ПЕРСОНАЛА УЧРЕЖДЕНИЙ ГКП НА ПРИМЕРЕ КЫЗЫЛОРДИНСКОЙ ОБЛАСТИ	239
61.	Нечипоренко К.В. СПЕЦИФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРІШЕННЯ ЗАВДАНЬ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ТОВАРОВИРОБНИКАМИ	243
62.	Юшин С.О. МЕНЕДЖМЕНТ: ФАКТОР ЧАСУ У ДИСПОЗИЦІЇ МІЖ ЖОРСТКИМИ І ГНУЧКИМИ РІШЕННЯМИ	246
63.	Яковенко Р.В., Іванченко М.Р. НОВІТНІ ФАКТОРИ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ТОВАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ	250
MEDICAL SCIENCES		
64.	Akentieva S., Berezova M., Kovtun A. SPECTRUM OF USING PLASMOSORPTION IN INTENSIVE CARE	254

65.	Barannik S., Trofimov M., Krishna V., Guzenko B. LEADING ROLE OF SCIENTISTS-SURGEONS OF THE DEPARTMENT OF GENERAL SURGERY DSU IN THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF COMBUSTIOLOGY IN DNIPROPETROVSK REGION	258
66.	Biryukov V., Pavlova V., Kengelyan T. THE CONTRIBUTION OF GEOGRAPHIC INFORMATION SYSTEMS TO THE STUDY OF THE EPIDEMIOLOGY OF CYSTOFIBROSIS AND ACUTE LYMPHOBLASTIC LEUKEMIA IN CHILDREN OF THE ODESSA REGION	264
67.	Maramukha I., Maramukha O. REHABILITATION AND TREATMENT MEASURES IN PATIENTS WITH THORACALGIA SYNDROMES	268
68.	Moisieieva N. SEARCH OF APPROACHES TO CORRECT COMORBID PATHOLOGY OF PSYCHOPATHOLOGICAL AND BRONCHO-PULMONARY IMPACT	269
69.	Romanenko Y., Komsnyi M., Lisova I., Sribnyk P., Sribnyk T. STRUCTURAL CHANGES IN THE DIGESTIVE TRACT IN A CASE OF EXPERIMENTAL DUODENOGASTRIC REFLUX	270
70.	Volynets A., Pienko-Lobach N. TRENDS OF CLINICAL THINKING FORMATION IN FUTURE DENTISTS	273
71.	Аскарьянц В.П., Хакиджанова А.С.К., Эргашов К.У.У., Ким Е.В. ДЫХАТЕЛЬНАЯ СИСТЕМА В АСПЕКТЕ ФИЗИОЛОГИИ	275
72.	Коваль Г.М., Когутич А.І., Карбованець О.І., Лушнікова О.В., Буковецька А.Р. КЛІНІЧНІ МАСКИ ЛЕПТОСПИРОЗУ	280
73.	Курділь Н.В., Ворошилов К.Ф., Войтенко М.Ю., Рожкова О.М., Іващенко О.В. КЛІНІЧНІ І ПАТОГІСТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СИНДРОМУ ГОСТРОГО ПОШКОДЖЕННЯ НИРОК ПРИ НАРКОТИЧНИХ ОТРУЄННЯХ	286

74.	Мороз Л.В., Шостацька М.О. ЧАСТОТА ДІАГНОСТОВАНИХ ПРОЯВІВ КОРМОБІДНОСТІ В ХВОРИХ ІЗ COVID-19	290
75.	Сергета І.В., Макарова О.І., Дреженкова І.Л. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСІВ ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ СОМАТОСЕНСОРНОГО АНАЛІЗАТОРУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ, ЯКА ЗАСВОЮЄ МЕДИЧНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ, У ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД РІВНЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ	293
76.	Сиволап Д.В. ПІСЛЯОПЕРАЦІЙНА ЛИХОМАНКА У ХВОРИХ НА ХОЛЕЦИСТОЛІТІАЗ, ЯКИМ ВИКОНАНО ЛАПАРОСКОПІЧНУ ХОЛЕЦИСТОЛІТОТОМІЮ ТА ХОЛЕЦИСТЕКТОМІЮ ЧЕРЕЗ ЄДИНИЙ ЛАПАРОСКОПІЧНИЙ ДОСТУП	297
77.	Сурсаєва Л.М., Жебель В.М. РОЛЬ RS198389 ПОЛІМОРФІЗМУ ГЕНА VNP В ДІАГНОСТИЧНИХ МОЖЛИВОСТЯХ МОЗКОВОГО НАТРІЙУРЕТИЧНОГО ПЕПТИДУ У ЖІНОК 40-65 РОКІВ З ЕСЕНЦІАЛЬНОЮ ГІПЕРТЕНЗІЄЮ ТА ХРОНІЧНОЮ СЕРЦЕВОЮ НЕДОСТАТНІСТЮ	301
78.	Удод О.А., Драмарецька С.І., Таланов В.М., Мнухіна Н.В., Єфімова О.О. ІНТЕНСИВНІСТЬ КАРІОЗНОГО УРАЖЕННЯ ТА КАРІЄСРЕЗИСТЕНТНІСТЬ В ОСІБ З СИСТЕМНОЮ ГІПОПЛАЗІЄЮ ЕМАЛІ ЗУБІВ	306
79.	Хапченкова Д.С., Гусєв В.М., Білецька В.О., Книш Є.А. ТРУДНОЩІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	309
PEDAGOGICAL SCIENCES		
80.	Alyoshyna O. MAIN ASPECTS OF DIGITAL TECHNOLOGIES DURING DISTANCE LEARNING OF FOREIGN LANGUAGES	313
81.	Arzymbetova S.Z., Oralbekova A.K., Bektursunova D.T. FUNDAMENTALS OF USING THE COMPUTER EDUCATIONAL PROGRAM «ÄLEMDI TANU»	316

MULTIDISCIPLINARY ACADEMIC NOTES. SCIENCE RESEARCH AND PRACTICE

82.	Gladushyna R. TOWARDS A MULTILINGUAL AND MULTICULTURAL FUTURE: A NEW DIMENSION IN UKRAINIAN EDUCATION	320
83.	Klymovych Y. Q&A SESSION AS A TEACHING TOOL FOR STUDENTS' ENGAGEMENT IN THE FLIPPED LEARNING ENVIRONMENT	327
84.	Kornytska Y., Kolisnyk M. CLOUD-BASED COLLABORATION TOOLS IN THE ESP CLASS	330
85.	Meirbekov A.K. APPLYING VARIOUS TYPES OF TESTS IN THE TEACHING OF ENGLISH TO 6TH GRADE STUDENTS	333
86.	Romanovska O. COLLAGES WHEN TEACHING FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATION TO FUTURE SEAFARERS	344
87.	Voloboieva A., Volobuieva P. DYSLEXIA AND FOREIGN LANGUAGE TEACHING: STRATEGIES AND TOOLS TO HELP DYSLEXIC STUDENTS LEARN A FOREIGN LANGUAGE	346
88.	Yaroshchuk K. FORMING OF PROFESSIONAL AND ETHICAL COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF PROFESSIONAL TRAINING	350
89.	Абашева П.А., Избасханова А.А., Чинташова Б.Б., Бектурсунова Д.Т. ӨЗІНДІК ЖҰМЫС ЖАСАУ АРҚЫЛЫ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ОҚУ-ТАНЫМДЫҚ ІС-ӘРЕКЕТТЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ	353
90.	Богомаз К.С. ГЕНДЕРНИЙ КОМПОНЕНТ У СИСТЕМІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ	357
91.	Біленко В., Скриннік Н., Хільман А., Максимовська Л. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МЕТОДИКИ БІНАРНИХ ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ІНФОРМАТИКИ	360

92.	Волобуєва П.С., Волобоєва А.О. ВИКОРИСТАННЯ KEYС-МЕТОДУ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ НЕФОЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	366
93.	Гончаренко В.Ф. ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ КІНОКЛУБУ МЕДІАПРОСВІТИ З ПРАВ ЛЮДИНИ DOCUDAYS UA В ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ	369
94.	Мазанбекова М.Е., Сыпырындиева Г.К., Аюпова Г.Т., Исмаилова Г.М., Адильжанова Т.А. СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ПРОБЛЕМЫ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ В УСЛОВИЯХ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ	375
95.	Малетич Н.Б. ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ВИХОВАТЕЛЯ	380
96.	Мельник Л.В. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ПІАНІСТИЧНОГО АПАРАТУ ДО РОБОТИ НАД ТВОРАМИ ПРОГРАМОВОГО РЕПЕРТУАРУ	384
97.	Мілевська О.П. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНИЙ АНАЛІЗ ЛОГОТЕХНОЛОГІЙ З ФОРМУВАННЯ РИТМІЧНИХ УМІНЬ У ДОШКІЛЬНИКІВ	387
98.	Онкович Г.В., Онкович А.Д., Корж М.О. СПЕЦКУРС «ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНА МЕДІАОСВІТА» У РОЗВИТКУ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ: З ДОСВІДУ ВПРОВАДЖЕННЯ	394
99.	Петров В.С. ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТИПІВ ГРАВЦІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ШАХОВОЇ ГРИ КРІЗЬ ПРИЗМУ ГЕНДЕРНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОБУМОВЛЕНОСТЕЙ	404
100.	Сахно Н.О. ТРАНСФОРМАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ІДЕЙ В. О. СУХОМЛІНСЬКОГО ПРО КАЗКУ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ І МОРАЛЬНИХ ПОЧУТТІВ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ І МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	411

MULTIDISCIPLINARY ACADEMIC NOTES. SCIENCE RESEARCH AND PRACTICE

101.	Сєдьма Є.В. ПРО ВАЖЛИВІСТЬ РОБОТИ З РОЗВИТКОМ МИСЛЕННЯ, ПАМ'ЯТІ ТА УВАГИ СТУДЕНТА ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	417
102.	Тищик В.Б., Плаксіна О.Ф., Тищик О.Б. МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У СТРУКТУРІ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	423
103.	Чепурна В.О. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПОРТФОЛІО У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ВИКЛИКІВ	428
104.	Черкас О.А. ПЕРЕВАГИ ОРГАНІЗАЦІЇ ХАКАТОНІВ ДЛЯ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТІВ	434
105.	Шашкєнова Н.Ш. ПЕДАГОГІКАЛЬҚ ИННОВАЦІЯ КЕЗЕНДЕРІ МЕН ҚҰРЫЛЫМЫ	437
106.	Шєвченко А.Ф. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО- ДОЗВІЛЛЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДИТЯЧОГО ТИМЧАСОВОГО ОБ'ЄДНАННЯ	442
PHARMACEUTICAL SCIENCES		
107.	Божок В.В. ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ ТОВАРНІМИ ЗАПАСАМИ В ФАРМАЦІЇ	447
PHILOLOGICAL SCIENCES		
108.	Kravtsova Y. SEMANTIC AND COGNITIVE MODELLING IN LINGUISTIC METAPHOROLOGY	450
109.	Omarova A., Zhantuganova A. INFOGRAPHICS AS A MEANS OF TRANSMITTING INFORMATION	457

110.	Єфанова І.А. СТУПІНЬ ВПЛИВУ МЕЛОДИКИ НА МОВЛЕННЄВУ ПОВЕДІНКУ ІНДІЙСЬКИХ МОРЯКІВ	461
111.	Бойченко О.І. РЕЦЕПЦІЯ ОБРАЗУ ЖАННИ Д'АРК В УКРАЇНСЬКІЙ КРИТИЧНІЙ ДУМЦІ КІНЦЯ ХІХ – ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ.	465
112.	Машакова А.К. ТВОРЧЕСТВО МУХТАРА АУЭЗОВА В КОНТЕКСТЕ КАЗАХСКО-ВОСТОЧНЫХ ЛИТЕРАТУРНЫХ СВЯЗЕЙ	474
113.	Рожченко З.В. М. В. ВОЛЫНЦЕВА: ИНСТИТУТКА ИЛИ ЧЁРНАЯ МОЛЬ ЭМИГРАНТСКОГО ПАРИЖА?	477
114.	Тарасенко В.И. СПОСОБЫ РЕЧЕВОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ Л.УЛИЦКОЙ	485
PHILOSOPHICAL SCIENCES		
115.	Зінов'єва К.Ф. РОЛЬ МІСТА В СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОМУ АСПЕКТІ ЛЮДИНИ	489
PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES		
116.	Farajzadeh A., Dalkiliç S. ON DIFFERENTIAL EQUATIONS VIA BANACH FIXED POINT THEOREM	491
PSYCHOLOGICAL SCIENCES		
117.	Hupalovska V., Pavliuk V. DEVELOPMENT OF THE QUESTIONNAIRE OF TYPES OF SEXUAL EDUCATION (V. HUPALOVSKA, V. PAVLIUK)	493
118.	Васюк К.М. ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ЕТНОКУЛЬТУРНИХ СТЕРЕОТИПІВ В ХАРАКТЕРИСТИКАХ ОСОБИСТОСТІ УКРАЇНЦІВ	496

MULTIDISCIPLINARY ACADEMIC NOTES. SCIENCE RESEARCH AND PRACTICE

119.	Миколенко Н.В. ПРОБЛЕМАТИКА САМОЦІННОСТІ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	500
120.	Михайлишин У.Б., Шмідзен І.Ю. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИСТОЯННЯ МАНІПУЛЯТИВНИМ ВПЛИВАМ	502
121.	Мухіна Л. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СІМЕЙНИХ ВЗАЄМОСТОСУНКІВ	506
122.	Ткаченко І.В. ДОСЛІДЖЕННЯ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В ПСИХОЛОГІЇ	508
SOCIOLOGICAL SCIENCES		
123.	Басараба І., Боровик Л., Ісламова О. ПРОБЛЕМА ЖІНОК-ВІЙСЬКОВОЖБОВИЦЬ В ГЕНДЕРНОМУ АСПЕКТІ	513
124.	Демичева А.В. МІСТО, (НЕ)БЕЗПЕКОВЕ ДЛЯ ЖІНОК	515
TECHNICAL SCIENCES		
125.	Andrushchak I. SECURITY FEATURES OF INNOVATIVE ELECTRONIC COMMERCE ON THE INTERNET NETWORK	518
126.	Babich S., Zhiguts Y., Lazar V. METHOD OF CALCULATION OF DYNAMICS OF TWO-LAYER SEMI-SPACE WITH INITIAL STRESSES	523
127.	Moistsrapishvili K. ON THE STABILITY OF THE BALANCE OF AN UPRIGHT MEN AND WOMEN IN VARIOUS ANTROPOMETRICS	528
128.	Polyvianchuk A., Burennikov Y., Tsymbal O., Semenenko R., Bazyl A. STUDY THE INFLUENCE OF GAS SAMPLE TEMPERATURE ON THE EFFICIENCY OF ECOLOGICAL DIAGNOSTICS SYSTEMS FOR AUTOMOTIVE DIESEL ENGINES	536

129.	Solovei O. LOCALLY WEIGHTED LINEAR REGRESSION TO FORECAST REAL ESTATE PRICES	541
130.	Vdovychenko V., Vasyliiev M., Ivanov I. FORMATION OF CRITERIA FOR SUBURBAN PASSENGER TRANSPORTATION SERVICE EFFICIENCY EVALUATION	546
131.	Іларіонова О.В., Васалатій Р.І., Лебедева О.Ю. ВИЯВЛЕННЯ ФАЛЬСИФІКАЦІЙ В МУЛЬТИМЕДІА	550
132.	Батиль Д.Я.О., Сапожник Д.І. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ЕЛЕКТРОМОБІЛІВ В УКРАЇНІ	553
133.	Габльовська Н.Я., Кононенко М.А., Габльовська Н.Я. ДО ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОПТИЧНОГО МЕТОДУ КОНТРОЛЮ ВОЛОГОСТІ ПОРОШКОВИХ ФАРБ	559
134.	Данкевич Н.О. ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ВАРІАНТІВ ПІДСИЛЕННЯ І ВІДНОВЛЕННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЙНОЇ ПРИДАТНОСТІ КОНСТРУКЦІЙ	562
135.	Каганюк О.К., Багнюк Н.В., Бурчак І.Н. ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ ВІД НЕСАНЦІОНОВАНОГО ДОСТУПУ	567
136.	Каганюк О.К., Бурчак І.Н. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ РОЗСІЯНОГО ГАММА-ОПРОМІНЮВАННЯ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ГРАНИЦІ «ПОРОДА–ВУГІЛЛЯ»	571
137.	Курляк П.О., Федорів М.Й. ДОСЛІДЖЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ РЕЖИМІВ РОБОТИ НАСОСНИХ АГРЕГАТІВ НАФТОПЕРЕКАЧУВАЛЬНИХ СТАНЦІЙ	575
138.	Матківський С.В. ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ НАГНІТАННЯ СУХОГО ГАЗУ ПРИ РОЗРОБЦІ ГАЗОКОНДЕНСАТНИХ РОДОВИЩ	580

MULTIDISCIPLINARY ACADEMIC NOTES. SCIENCE RESEARCH AND PRACTICE

139.	Перов М., Макаров В., Каплін М., Білан Т., Новицький І. ПРОГНОЗ ОПТИМАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПАЛИВОМ ВУГІЛЬНИХ ЕЛЕКТРОГЕНЕРУЮЧИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	585
140.	Рейцен Є.О., Кучеренко Н.М. МІСЦЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ ДТП І СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСЬКОГО РУХУ В НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ УКРАЇНИ	589
TOURISM		
141.	Murodjon M. CURRENT STATE AND PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF RURAL TOURISM IN UZBEKISTAN	596
142.	Мельник Н.В., Мельник А.В., Качаровський Р.Є. КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ ВОЛИНИ ЯК КРАФТОВИЙ ТУРИСТИЧНИЙ ПРОДУКТ	602

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИСТОЯННЯ МАНІПУЛЯТИВНИМ ВПЛИВАМ

Михайлишин Уляна Богданівна

Доктор психологічних наук, професор
Завідувач кафедри психології
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Шмідзен Ірина Юріївна

Викладач кафедри психології
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Проблема маніпулятивного впливу на психіку особистості є досить важливою проблемою. На даний час маніпуляцію можна зустріти у звичайному, повсякденному житті людини.

Знання про механізми та прийоми психологічних маніпуляцій необхідні не тільки окремим фахівцям, але й широкому колу осіб. Дані знання допоможуть більш свідомо сприймати інформацію, яка надходить через різні канали, зокрема засоби масової інформації.

Актуальною дана проблема є через те, що спостерігається інтерес до даної проблеми. Аналізуються питання щодо допустимості маніпулятивного впливу на людину та здійснюється пошук способів протистояння, захисту від маніпуляцій.

Маніпуляція характеризується як вид психологічного впливу, при якому майстерність маніпулятора використовується для прихованого насадження у психіку адресата цілей, бажань, намірів, ставлень або установок, що не співпадають з тими, які є в адресата в даний момент [1].

На сучасному етапі розвитку науки відсутня єдина класифікація типів маніпулювання, їх список відкритий, він постійно доповнюється. Окрім цього, вчені користуються різною термінологією.

Усі типи маніпулювання у реальній дійсності зустрічаються, як правило, не ізольовано, а у різноманітних комбінаціях. При цьому маніпулятор обирає той вид впливу, що найбільш відповідає ситуації, місцю, часу і об'єкту маніпулювання. З метою маніпулювання засоби мови можуть використовуватися у поєднанні з елементами інших знакових систем, адже сприйняття слова залежить від того, як воно проговорено, записано.

Слід зазначити, що кожна людина тією або іншою мірою вдається до мовленнєвого маніпулювання з метою досягнення мети. Зустрічаються приклади маніпулювання заради громадського добра і свободи слова [2].

Е. Шостром виокремлює такі типи маніпуляторів: «Активний маніпулятор» намагається керувати іншими за допомогою активних методів. Він уникає проявів слабкості і грає роль сильної особистості. Як правило, для цього він використовує своє статусне або соціальне становище.

Пасивний маніпулятор являє собою протилежність активному. Він вирішує, що не в силах контролювати своє життя. Демонструє свою безпорадність,

слабкість. Якщо активний маніпулятор домагається свого за допомогою перемоги, пасивний домагається того ж за допомогою поразки.

Маніпулятор, який змагається, розглядає життя як стан, що вимагає постійної пильності, оскільки тут можна або виграти, або програти: третього не дано. Для нього життя – це поле битви, а всі решта – суперники чи вороги, реальні або потенційні.

Байдужий маніпулятор, контактуючи з людьми, робить вигляд, що зустрічі з ними не викликають для нього інтересу, він байдужий до них, і що він взагалі їх уникає. Він відноситься до іншої людини так, немов її не існує [3].

Для маніпуляції використовуються різні прийоми: дратуючі та підбадьорюючі висловлювання; «невинний» обман, введення в оману; замасковані під малозначні і випадкові висловлювання обмови і наклеп, які можуть бути прийняті за такі, які виникли нібито лише через непорозуміння; перебільшена демонстрація своєї слабкості, необізнаності, недосвідченість для того, щоб пробудити у адресата прагнення допомогти, зробити за маніпулятора його роботу і т. д.; «невинний» шантаж (дружні натяки на промахи, помилки, допущені адресатом в минулому, жартівливі згадки «старих гріхів» або особистих таємниць адресата).

Виділяють наступні маніпулятивні тактики: провокування захисних реакцій (партнер змушений захищатися, оборонятися, виправдовуватися, відчувати почуття провини); провокування замішання і дезорієнтації (мета – порушити чужі плани, вивести зі стану рівноваги, нанести шкоди інтересам, змусивши висловлюватися негативно); формування враження, що партнер настроєний на співпрацю; «гра» на нетерплячості та почутті безвиході [4].

Розглянемо найбільш розповсюджені види маніпуляції та можливі шляхи протистояння даним впливам:

Маніпуляція любов'ю. Маніпуляція любов'ю одна із тих, якими часто користуються в сім'ях. Людина-маніпулятор – це той, кого люблять. І що найцікавіше, той хто любить – дуже часто розуміє, що він знаходиться під дією маніпуляцій, але нічого не робить, так як почуття стають понад усе.

Бажання всім подобатися, всім догодити – це відголос тих самих маніпуляцій любов'ю, які людина отримала в дитинстві. Однак у дорослому віці таким маніпуляціям реально протистояти. Коли людина помічає, що її почуттями користуються, потрібно зупинитись і подумати, наскільки це потрібно.

Маніпуляція страхом. Перший і основний інструмент маніпуляції – це страх, оснований на інстинкті самозбереження, він спонукає більшість людей до дії. Викликавши у людини почуття страху, можна повністю підпорядкувати її волю. Брехня є додатком до страху, яка може бути у вигляді лестощів, у вигляді неповної інформації, або виділення її певної частини. Брехня може фактично породжувати страх. Маніпулятор представить ситуацію так, що співрозмовник бачить лише потенційну небезпеку, а як правильно вийти з ситуації – підкаже маніпулятор.

Використання людських страхів – один із найулюбленіших прийомів маніпуляторів, при цьому вони найчастіше користуються недостатньою інформованістю людини. Тому, аби захиститися від маніпуляції страхом,

потрібно з'ясувати, наскільки реальною є загроза. Уточнити для себе ступінь і ймовірність небезпеки, звернувшись до незалежних і надійних джерел інформації, а краще до декількох.

Маніпуляція невпевненістю у собі. Проблема маніпулятора полягає в тому, що він не володіє реальним авторитетом, але дуже хоче ним бути. Однак, маніпулювати він зможе тільки в тому випадку, якщо людина, на яку здійснюється вплив з приводу свого недоліку переживає. Існує цілий набір маніпуляцій, спрямованих на приниження опонента:

- Демонстрація залежності. Очікувана реакція – завоювати авторитет і змусити людину засумніватися в собі настільки, щоб вона не могла зберегти зайняту позицію. Спосіб протидії – продовжувати задавати критичні питання, реагувати демонстративно холоднокровно.

- Демонстрація виняткової впертості і самовпевненості. Очікувана реакція – змусити опонента бути прохачем, показати, що його методи неуспішні. Спосіб протидії – поставитися скептично до поведінки опонента.

- Постійне підкреслення того, що «Ваші аргументи не витримують жодної критики». Очікувана реакція – викликати відчуття безсилля, невпевненості у правильності дій. Спосіб протидії – повідомити опонентові, що він не зовсім правильно зрозумів та діяти на свій розсуд.

- Бути дружнім і разом з тим постійно обурюватися поведінкою людини, на яку здійснюється маніпулятивний вплив. Очікувана реакція – налякати, дезорієнтувати. Спосіб протидії – нейтрально ставитися як до товариськості, так і до агресивності опонента.

Маніпуляція почуттям провини. Маніпуляції почуттям провини найкраще піддаються люди з низькою самооцінкою, які постійно прагнуть отримати схвалення оточуючих. На почуттях провини і сорому грають не тільки в особистому, але і в діловому спілкуванні. Для ефективною маніпуляції на почутті провини треба аби друга людина відчувала себе відповідальною за емоційний стан першої. Маніпулюють почуттям провини тоді, коли бояться реакції партнера на прохання, бояться бути невдячними або навпаки зловживають на довірливості та позитивному ставленні іншої людини.

Маніпуляція почуттям гордості. Стороною маніпуляцій почуттям гордості є лестощі. Маніпулятор розхвалює партнера при всіх, говорить компліменти, зізнається у щирій вдячності, при цьому живить марнославство і у певний момент починає діяти на свою користь. Засліплена людина відчуттям власної значущості не розуміє, що нею маніпулюють.

Маніпуляція почуттям жалю. Існують дуже підступні маніпулятори почуттям жалю – «жертви», які весь час скаржаться на життя і збирають дивіденди – слова підтримки та допомогу. Такі люди можуть нескінченно довго обговорювати їхні життєві проблеми, але ніколи не зроблять нічого, щоб щось змінити.

Маніпуляція на «правилах пристойності». Почуття провини, що виховується з дитинства, змушує турбуватися про те, як інші поставляться до наших вчинків. Існує цілий набір маніпуляцій:

- Патетичне прохання «увійти в становище». Очікувана реакція – викликати прихильність і великодушність. Спосіб протидії – не брати на себе зобов'язань.

- Створюється видимість того, що позиція опонента надто складна для розуміння. Очікувана реакція – примусити партнера дати більше інформації, ніж потрібно. Спосіб протидії – запитати про те, що саме незрозуміло.

- Партнер вдає з себе «занадто ділового», вдаючи, що наявні проблеми несуттєві. Очікувана реакція – створити у опонента установку, що йде діалог двох досвідчених людей, яким не слід ускладнювати один одному життя. Спосіб протидії – твердо вказати на те, що є багато перешкод для вирішення проблеми.

- Авторитетні заяви, посилання на експертів і на «очевидні факти». Очікувана реакція – викликати страх бути некомпетентним, неконструктивним. Спосіб протидії – заявити, що деякі дуже важливі аспекти ще не були взяті до уваги [5].

Отже, у результаті теоретичного аналізу розглянутої проблеми, визначено, що маніпуляція проявляється як вид психологічного впливу. За допомогою маніпуляції здійснюється прихований вплив на психіку особистості з метою зміни бажань, цілей, намірів, думок.

Визначено, що існує велика кількість видів та способів маніпулятивного впливу, проте на даний час вони повністю не визначені. Також, немає однозначної думки щодо шляхів протидії маніпуляції.

Таким чином, розглянуті питання психологічних особливостей протистояння маніпулятивним впливам, повністю не вичерпують вивчення даної проблематики. Актуальними залишаються теоретичний аналіз та емпіричні дослідження психологічних особливостей маніпуляції та шляхів протистояння маніпулятивним впливам.

Список літератури:

1. Литвинчук О.М. Маніпуляції як вид психологічного впливу в педагогічному спілкуванні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2009. № 1. С. 1-10. URL: https://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/visnyky/nvsp/01_2009/09lomvps.pdf (дата звернення: 18.06.2022).

2. Місяць Н. Психологічна природа мовленнєвого маніпулювання. URL: <https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Bernatova9/subor/Misiats.pdf> (дата звернення: 18.06.2022).

3. Хаметова Л.М. Вплив маніпуляції на психічне здоров'я особистості. *Молодий вчений*. 2016. № 9.1 (36.1). С.165-169.

4. Михайлишин У.Б. Теоретичний аналіз взаємозв'язку маніпулятивного спілкування та локусу контролю особистості. *Scientific Research in XXI Century. Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference*. February 6-8, 2020. Ottawa, Canada: Methuen Publishing House, 2020. P. 77-81.

5. Євдокимова Н.О., Зливков В.Л., Лукомська С.О. Дорога змін: ефективне спілкування у кризових умовах життя. Миколаїв, 2016. 116 с.